

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Den 3. oktober 2019

Høringsnotat - Høring af forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning mv. (obligatorisk kommunal vurdering af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og pligt til indberetning mv.)

Lovudkastet blev publiceret på høringsportalen 12. juli 2019 med frist 22. august 2019. Ved en fejl er lovforslaget i forbindelse med høringen ikke blevet fremsendt direkte til høringsparterne. Da Miljø- og Fødevareministeriet blev opmærksom på fejlen, blev lovforslaget med bemærkninger sendt i kort høring med ny frist 27. august 2019 hos en kreds af interessenter fra den oprindelige høringsliste.

Følgende 12 høringsparter har fremsat bemærkninger til lovudkastet:

Dansk Skovforening, DANVA-Dansk Vand og Spildevandsforening, Danske Vandværker, Bæredygtigt Landbrug, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Golf Union, Dansk Planteværn, Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark (FRDK), KL, Landbrug & Fødevarer, GEUS og Aalborg kommune.

Følgende 2 høringsparter har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovudkastet:

Danske Juletræer, Danske Vandløb.

I det følgende gennemgås de væsentligste punkter og forslag i høringssvarene. For de fulde høringssvar henvises der til de fremsendte høringssvar. For hvert punkt er anført Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger til høringssvarene, ligesom de indarbejdede ændringer i lovforslaget som følge af høringssvarene er beskrevet (nedenfor).

Høringssvarene har især berørt:

- 1. Generelle bemærkninger**
- 2. Lovforpligtelsen**
- 3. Fagligt grundlag – vurderingsparametre**
- 4. BNBO som indsatsområde**
- 5. Sammenhæng med kommunernes øvrige indsats for grundvand**
- 6. Tidsmæssig afgrænsning af indberetningspligt**
- 7. Afgrænsning af indberetningsforpligtelsen**
- 8. Kommunernes forpligtelser efter BNBO-vejledningen**
- 9. Udpegning af BNBO**
- 10. Afgrænsning af forpligtelsen til gennemgang af BNBO**
- 11. Tekstnære bemærkninger**
- 12. IT og økonomi**

1. Generelle bemærkninger

Danske Vandværker og DANVA er meget tilfredse med, at der nu via ministerbemyndigelsen sikres faste rammer for implementeringen af BNBO-aftalen, og at der etableres mulighed for løbende at følge fremdriften. Gennemførelsen af indsatsen indenfor BNBO skal i videst muligt omfang ske i sammenhæng med kommunernes øvrige bestræbelser med udarbejdelse af indsatsplaner for at beskytte såvel nuværende som fremtidige grundvandsforekomster, der skal anvendes i drikkevandsforsyningen. Ellers er der en fare for, at effekten af indsatsen ikke bliver optimal.

KL finder overordnet, at udkastet understøtter nødvendige tiltag til at forebygge forurening af det grundvand, der benyttes til drikkevand

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder det vigtigt, at udmøntningen bliver konkret og specificerer indsatserne indenfor BNBO. DN synes, at indsatsen indenfor BNBO er meget vigtig, men at denne indsats dog bør udvides til at omfatte BNBO ved landbrugets vandingsboringer, da godkendelsen af pesticider kun dækker regelret brug på regelret dyrket jord, og ikke anvendelse omkring vandingsboringerne, hvor indvindingen trækker ungt forurenede grundvand ned i magasinerne. Når vandingen stopper, vil det forurenede vand udgøre en risiko for vandværksboringer nedstrøms til vandingsboringer. **DN** mener også, at indsatsen bør udvides til at omfatte kortlægning af sårbare områder i vandværkernes indvindingsoplande, hvor det meste grundvand dannes. Disse områder kan sammenlignes med BNBO omkring boringerne, hvor reglen om regelret brug ved regelret dyrkning ikke overholdes pga. et nedadrettet ”sug”.

Dansk Planteværn støtter generelt op om, at udpegning af BNBO nu sker i et statsligt regi og påpeger vigtigheden af, at udpegningen af BNBO sker på et fagligt funderet grundlag.

Dansk Golf Union (DGU) støtter helt op om formålet med den målrettede beskyttelse af grundvand og en sikker brug af pesticider i Danmark og **DGU** ser positivt på, at kommunerne obligatorisk skal gennemgå BNBO områderne og har pligt til indberetning. **DGU** bemærker imidlertid, at det godt kan have økonomiske konsekvenser for den enkelte golfklub, såfremt at det eksempelvis ikke bliver muligt at behandle greens mod eksempelvis svampeangreb, da spillekvaliteten kan blive kraftig forringet. **DGU** bemærker, at hvis indsatsen kommer til at berøre eksisterende vaskepladser, så forventes det at der gælder de samme regler for erstatning som for landbruget.

Landbrug & Fødevarer er overordnet positivt indstillet over for en lovændring, så ministeren kan pålægge kommunerne at lave en risikovurdering og indberette den. **Landbrug & Fødevarer** fremhæver i høringsvaret, at det danske grundvand allerede er velbeskyttet mod udvaskning af pesticider fra det dyrkede areal, og at der derfor ikke er et fagligt grundlag for generelt at etablere sprøjtefrie BNBO. **Landbrug & Fødevarer** henviser til, at der allerede er gennemført en hel række tiltag for at beskytte det danske grundvand mod udvaskning af pesticider, herunder blandt andet meget strikse regler for godkendelse af pesticider, tredelt grundvandsovervågning, 25 meters beskyttelseszoner omkring alle vandboringer og et forbud mod nye vaskepladser, opblanding og vask af sprøjter inden for BNBO.

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at yderligere begrænsninger i forhold til pesticider ikke fjerner de forhistoriske pesticider eller uhensigtsmæssig deponering i tidligere tiders lossepladser. **Landbrug & Fødevarer** anser, at de foreslåede nye tiltag kun i meget få tilfælde vil medføre en yderligere formindsket risiko for overskridelse af den ekstremt lave og politisk fastsatte kravværdi på 0,1 mikrogram per liter vand.

Landbrug & Fødevarer har dog noteret sig, at den politiske tillægsaftale til Pesticidstrategien 2017-2021 omhandlende BNBO er indgået af et bredt politisk flertal. **Landbrug & Fødevarer** ønsker, at aftalen hurtigt bliver realiseret og fremhæver i den forbindelse, at det er strengt nødvendigt, at følgende sikres:

- 1) Alle landmænd får fuld og hel erstatning på markedsvilkår for alle tab i forbindelse med tiltag i BNBO
- 2) Skattefritagelse idet der er tale om ekspropriationslignende forhold
- 3) Arealerne forbliver landmandens, med mindre han ønsker andet
- 4) At der også tages højde for praktiske dyrkningsforhold og konsekvenser for husdyrproduktionen i forbindelse med fastlæggelse af indsatsarealer og dermed erstatning

Landbrug & Fødevarer angiver, at de principielt mener, at regulering af så stor betydning for jordejeren bør vedtages direkte ved lov og i mindre grad gennem administrative bemyndigelser, som udmøntes via en bekendtgørelse.

Bæredygtigt Landbrug fremhæver, at der ud af de 133 boringer som i 2017 blev sløjfet, var pesticidforurening blot i et enkelt tilfælde årsagen. Det virker derfor besynderligt og usagligt, at det bliver landbrugets brug af pesticider, der er omdrejningspunktet for beskyttelsen af grundvand. Loven og den politiske tillægsaftale er et udtryk for politiske og følelsesmæssige holdninger uden fagligt belæg og beror alene på en overdreven forsigtighed. **Bæredygtigt Landbrug** bemærker desuden, at der findes alt for mange ikke-kortlagte lossepladser og affaldsdepoter, hvor der er risiko for nedsvivning til grundvand. **Bæredygtigt Landbrug** fremhæver, at det er nødvendigt at få kortlagt forureningskilderne fra alle steder og få rensset op, hvis drikkevandsressourcerne skal beskyttes. **Bæredygtigt Landbrug** stiller desuden spørgsmål til, hvorfor de nuværende vandforbrugere skal betale for fortidens syndere og anser, at der bør være grænser hvor store økonomiske byrder, som borgere og landmænd skal bydes. **Bæredygtigt Landbrug** finder det uacceptabelt at gennemføre massive dyrkningsrestriktioner og omkostninger, når effekten vil være grænsende til det meningsløse, og at der i stedet burde indføres vandbehandling (rensning).

Aalborg Kommune bemærker, at de indsatser, der er gennemført i bl.a. Aalborg, Aarhus, Sønderborg og Egedal viser, at det er en tidskrævende opgave for kommunerne, at indgå frivillige aftaler eller udstede påbud og forbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 24 og 26 a. **Aalborg Kommune** håber, at det også er lodsejernes vurdering, at de får den bedste løsning ved at indgå frivillige aftaler, frem for at vente på et generelt indgreb fra Staten efter 2022. Ind til videre har kommunerne gennemført indsatser, hvor den enkelte kommune har vurderet et åbenlyst behov for beskyttelse. I de BNBO, hvor behovet er mere usikkert, kan kommunerne komme i klemme mellem det politiske krav om indsats og lodsejerens krav om dokumentation for behov. Der kan anvendes uendeligt mange midler til dokumentation, af frygt for at tabe sager, der påklages, indtil retspraksis er fastlagt. **Aalborg Kommune** håber, at den kommende bekendtgørelse vil være mere konkret i forhold til hvilken opgave, der skal løses, og give konstruktiv hjælp til gennemførelse af opgaven med at gøre BNBO sprøjtefri.

Dansk Skovforening er glad for, at skovrejsning nævnes som en mulig indsats til at beskytte drikkevandet, og det bør derfor tænkes ind i kommende betalingsordninger for skovrejsning, ligesom ved fremtidig udpegning af områder hvor skovrejsning er ønsket. **Dansk Skovforening** skal gøre opmærksom på, at tidligere tiders anvendelse af pesticider, der i dag måtte være ulovlige, i fremtiden vil kunne findes i grundvandet. Det vil de foreslåede nye muligheder for begrænsninger i pesticidanvendelsen ikke ændre på. Eventuelle restriktioner, der pålægges ejendommene, bør derfor alene være rettet mod anvendelsen af i dag og i fremtiden lovlige pesticider.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærkninger

Miljø- og Fødevareministeriet er enig med Landbrug & Fødevarer i, at der allerede er foretaget en række indsatser i forhold til beskyttelsen af grundvand mod forurening med pesticider. Det er også korrekt, at der ikke er sløjfet et stort antal boringer som følge af fund af pesticider. Det er dog vurderingen, at der i forhold til BNBO er behov for en yderligere indsats, fordi der i BNBO er en særlig risiko for forurening med pesticider. Dette skyldes blandt andet, at der er kort transporttid for grundvand. Det er dog korrekt, at en indsats i BNBO ikke vil kunne stå alene blandt andet som følge af risikoen for forurening af grundvand fra andre kilder. Dette er også et synspunkt som Bæredygtigt Landbrug fremhæver. Der findes dog allerede i dag regler og indsatser gennem f.eks. jordforureningslovgivningen der tager hånd om disse.

I forhold til Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar om, at indsatser udenfor BNBO også er vigtige, vil Miljø- og Fødevareministeriet fremhæve, at de gældende regler efter en konkret vurdering giver mulighed for, at lave indsatser i forhold til både vandingsboringer og grundvandsdannende oplande. Der vil blive gennemført en kortlægning af udfordringerne for beskyttelsen af grundvand, som vil danne baggrund for, hvilke konkrete yderligere tiltag, der er nødvendige.

I forhold til Bæredygtigt Landbrugs tilkendegivelser om, hvorfor vandforbrugerne skal betale for fortiden synder, så vil Miljø- og Fødevareministeriet fremhæve, at lovforslaget ikke ændrer de aktuelle regler som i en række tilfælde giver mulighed for, at omkostninger til erstatninger betales af dem, der har gavn af indsatsen, nemlig vandforbrugerne. I forhold til ønsket fra Bæredygtigt Landbrug om at se på mulighederne for rensning af vandet i stedet for en indsats i forhold til brugen af pesticider kan det fremhæves, at et af hensynene med lovforslaget er, at drikkevandet kan bruges efter en simpel vandbehandling og dermed ikke forudsætter rensning.

Landbrug & Fødevarer har angivet en række hensyn, som de ønsker, der skal tages hensyn til i forbindelse med udmøntningen af tillægsaftalen. Ift. punkt 1 kan Miljø- og Fødevareministeriet fremhæve, at indsatserne i forhold til de konkrete arealer vil ske gennem anvendelse af gældende regler. Ved påbud efter f.eks. miljøbeskyttelseslovens § 24 skal der allerede i dag betales fuldstændig erstatning, når påbuddet retter sig mod lovligt bestående forhold. Tilsvarende gør sig gældende, hvis en konkret indsats foretages gennem anvendelse af miljøbeskyttelseslovens § 26 a. Lovforslaget ændrer ikke ved dette.

Det forhold, at indsatser skal gennemføres gennem anvendelse af eksisterende regler, betyder også, at arealer som udgangspunkt vil forblive hos landmanden, med mindre der indgås en frivillig aftale om salg efter vandforsyningslovens § 13 d.

I forhold til spørgsmålet om skattefritagelse kan Miljø- og Fødevareministeriet oplyse, at fortjeneste ved salg på ekspropriationslignende vilkår – tilsvarende erstatning ved ekspropriation – efter de gældende skatteregler skattefritages, hvis der er ekspropriationshjemmel og vilje til ekspropriering i mangel af frivillig aftale. Der er dog tale om en konkret vurdering i den enkelte sag.

I forhold til mulighederne for at tage hensyn til praktiske dyrkningsforhold kan Miljø- og Fødevareministeriet oplyse, at afgrænsningen af en indsats sædvanligvis følger kommunens vurdering af indsatsbehovet. I kommunens vurdering skal dog også indgå, om tiltag indenfor BNBO i for højt omfang begrænser anvendelsesmulighederne på det resterende areal (matrikel/jordlod). I sådanne situationer kan kommunen vælge at inddrage omkringliggende arealer i beskyttelsen (arrondering).

I forhold til Dansk Golf Unions bemærkninger om vaskepladser kan Miljø- og Fødevareministeriet oplyse, at de allerede gældende regler giver mulighed for at udmåling af erstatning tager hensyn til nedlæggelse af en vaskeplads.

Miljø- og Fødevareministeriet har vurderet, at udmøntningen af tillægsaftalen til pesticidstrategien bedst vil kunne gennemføres ved lovgivning der bemyndiger miljøministeren til, at udstede regler om kommunernes indberetninger. Dette skyldes at der er tale om en indsats igennem en årrække, hvor der over tid vil kunne vise sig behov for justeringer, efterhånden som der opnås praktiske erfaringer med kommunernes indsats. Ændringer vil også kunne være relevante på baggrund af tilbagemeldinger fra BNBO-følgegruppen der er nedsat for at understøtte koordination og samarbejde mellem landbruget, kommuner og vandselskaber. Selve indsatsen indenfor BNBO skal

ske gennem de eksisterende regler og den netop opdaterede vejledning, hvor en række forhold er præciseret. Vejledningen vil løbende blive suppleret med svar på spørgsmål fra parterne, desuden er det til hjælp for kommunerne udgivet et notat med paradigmer.

I forhold til Dansk Skovforenings bemærkninger kan det oplyses, at Miljø- og Fødevarerministeriet også anser skovrejsning for et væsentligt værktøj, som kommuner og vandværker kan anvende som beskyttelsesindsats. Det aktuelle lovforslag ændrer ikke på de nuværende rammer for skovrejsning, men Miljø- og Fødevarerministeriet har noteret sig Dansk Skovforenings synspunkter

2. Lovforpligtelsen

Aalborg Kommune forventer, at kommunerne via bekendtgørelse får nogle opgaver vedrørende BNBO, som skal løses inden udgangen af 2022. **Aalborg Kommune** har fortsat ikke gennemskuet, hvilken opgave, der skal være løst ved udgangen af 2022. Om det er tilstrækkeligt, at BNBO er gennemgået, eller om alle BNBO skal være beskyttet?

Miljø- og fødevarerministeriets svar:

Kommunerne forpligtes til at gennemgå alle boringsnære beskyttelsesområder, der er udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6 og vurdere faren for forurening fra erhvervs-mæssig anvendelse af pesticider inden udgangen af 2022. Det er ikke et krav, at der er foretaget beskyttelsesindsatser for alle BNBO ved udgangen af 2022. Enten kan kommunen vurdere, at der er behov for en beskyttelsesindsats af et BNBO og gennemføre det efter 2022. Kommunen vil i så fald skulle indberette, at der er planlagt en beskyttelsesindsats for det pågældende BNBO. Hvis kommunen vurderer, at der ikke skal iværksættes beskyttelsesindsatser for et BNBO, skal det indberettes. Denne indberetning vil i så fald skulle angive hvilke forhold, der ligger til grund for, at der ikke iværksættes en beskyttelsesindsats og blandt andet angive, at kommunen har overvejet samtlige af de vurderingsparametre, som den tilknyttede bekendtgørelsen angiver.

3. Fagligt grundlag - vurderingsparametre

Dansk Planteværn finder, at parametrene kunne være mere uddybende beskrevet i bemærkningerne, særligt i relation til vurderingen af, hvorvidt der er konstateret fund af pesticider, og hvorvidt der er tale om fund af tilladte, regulerede eller forbudte pesticider, da denne sondring bør tillægges væsentlig vægt i afvejningen af potentielle fremtidige indgreb i BNBO.

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at ministeriet i bekendtgørelsen vil fastlægge nærmere kriterier for, hvordan en kommune skal vurdere BNBO (§ 11 a, stk. 1, nr. 6). **Bæredygtigt Landbrug** anfører, at dette giver mulighed for, at ministeren ifølge bekendtgørelsen kan stille ekstraordinære krav om en begrundelse for, hvorfor der ikke er gennemført begrænsninger, hvilket efter **Bæredygtigt Landbrugs** opfattelse indfører en art omvendt bevisbyrde mellem stat og kommune. **Bæredygtigt Landbrug** mener, at man må lægge til grund, at de krav og kriterier, der opstilles i bekendtgørelsen, er en udtømmende liste over saglige betingelser, der skal være opfyldt for at sikre en korrekt vurdering af BNBO. **Bæredygtigt Landbrug** udtrykker i deres høringssvar, at ordlyden af bestemmelserne i loven udvides ganske betragteligt i bemærkningerne og der i strid med god lovsik er tale om, at man lovgiver i bemærkningerne. Lovforslagets bemærkninger vedrørende vurderingsparametrene bør helt udgå.

Bæredygtigt Landbrug påpeger desuden, at det er afgørende, at der ikke kun vurderes på geologi, men også eksempelvis utilstrækkelige lukninger af boringer og utætte borerør.

DVV og DANVA bemærker, at de parametre for fastlæggelse af indsatsen, der er nævnt i vejledningen i udgangspunktet er relevante, men som også påpeget i følgegruppen er det vigtigt, at der ikke forlanges igangsat et unødvendigt grundigt arbejde i kommunerne. Det må som udgangspunkt antages, at de i bekendtgørelsen udlagte områder i sig selv er velbegrundede og fortsat skal beskyttes. Der kan dog være forhold, som fremadrettet peger i en anden retning, fx hvis en boring som led i udarbejdelsen af vandforsynings- eller indsatsplaner besluttet flyttet eller nedlagt. Eksempler på, hvor det giver mening ikke at foretage yderligere beskyttelsestiltag, fremgår af den reviderede vejledning (s. 2), men kan med fordel beskrives bedre i bemærkningerne til lovforslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der i lovforslagets bemærkninger er angivet, at vurderinger efter omstændighederne kan baseres på et mere overordnet skøn, da det ikke med sikkerhed i alle tilfælde vil være muligt at foretage detaljerede tekniske beregninger og undersøgelser”.

Landbrug & Fødevarer mener, at der her er tale om en udvidelse af skønmulighederne for kommunerne og at ”Overordnet skøn” bør afgrænses eksplicit til kun at gælde for BNBO. Landbrug & Fødevarers grundholdning er, at der for mange BNBO ikke er et fagligt grundlag for forbud mod pesticider, og som følge heraf vil det mange steder ikke være fagligt muligt at skabe tilstrækkelig evidens for nødvendigheden for indgrebet.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Det er korrekt, at der allerede i dag er regler, som giver mulighed for at gribe ind over for forurening af grundvand med pesticider. Formålet med lovforslaget er ikke at ændre på det, men derimod at skabe mulighed for, at kommunerne forpligtes til at vurdere BNBO.

I forhold til bemærkningerne om beskrivelsen af kriterier i bemærkninger og forholdet til den kommende bekendtgørelse fremgår det i lovforslagets specielle bemærkninger, at parametrene som beskrevet i BNBO-vejledningen og den kommende bekendtgørelse vil lægge til grund for kommunernes vurdering. Det skal i den forbindelse fremhæves, at hensigten med den kommende bekendtgørelse er at præcisere kommunernes pligt til at vurdere, herunder afgrænse hvilke områder der er omfattet. Bekendtgørelsen forventes således ikke at rumme kriterier for den konkrete vurdering.

Til brug for evalueringen af kommunernes indsats vil bekendtgørelsen dog rumme krav om, at kommunerne kommer med oplysninger om, at de har taget stilling til en række forhold, som har relevans for en fyldestgørende vurdering i de tilfælde, hvor kommunen beslutter sig for ikke at gennemføre en beskyttelsesindsats. Fund af pesticider, herunder fund af tilladte, regulerede eller forbudte pesticider forventes at være et af de forhold, som kommunen skal indberette om i det tilfælde. Det er forventningen, at bekendtgørelsen vil blive sendt i offentlig høring forud for folketingsbehandlingen af lovforslaget blandt andet af hensyn til klarhed over hvilken fremtidig regulering, der vil være på området.

Udgangspunktet for kommunernes vurdering vil således være Miljøstyrelsens vejledninger på området. Bemærkningerne til lovforslaget vedrørende hvilke kriterier, der vil kunne indgå i kommunernes vurdering bygger på de aktuelle vejledninger, herunder også henvisningen til, at en vurdering i visse tilfælde kan baseres på et mere overordnet skøn. Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at det er relevant at medtage disse i bemærkninger for at give et fyldestgørende billede af rammerne for kommunernes kommende indsats i forhold til BNBO, men vil også kunne have relevans for indsatser andre steder..

4. BNBO som indsatsområde

GEUS vurderer, at en obligatorisk kommunal vurdering af beskyttelsesbehovet i BNBO er et udmærket tiltag, men det giver kun i et vist omfang en øget beskyttelse. Hvorvidt de geologiske forhold i BNBO giver en særlig risiko for nedsvivning af pesticider må variere fra BNBO til BNBO. Det må forventes at de nyeste fund af pesticider i stort omfang er relateret til anvendelse i hele det grundvandsdannende opland. Den samme mængde pesticid vil ultimativt give den samme forurening i en indvindingsboring – forudsat at pesticidet ikke nedbrydes væsentligt i et givet grundvandsmagasin.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

I BNBO er der en særlig risiko for forurening med pesticider, grundet relativt kort transporttid for grundvandet og dermed relativt ringe fortynding samt kort tid til at træffe foranstaltninger ved en eventuel forurening. Desuden kan indvindingen fra en boring under særlige geologiske og hydrologiske forhold øge grundvandsdannelsen fra terræn, hvorved en eventuel forurening hurtigere vil kunne nå grundvand. Disse forhold er ikke fuldt ud håndteret i forbindelse med godkendelsen af pesticider, der således ikke vil sikre mod forurening i alle BNBO.

Miljø- og Fødevarerministeriet er enige i, at indsatser i andre områder end BNBO også kan have betydning, hvorfor der også med de eksisterende regler er mulighed for på baggrund af en konkret risikovurdering at foretage indsatser udenfor BNBO, eksempelvis igennem kommunernes indsatsplanlægning. I Miljøstyrelsens nye BNBO-vejledning opfordres fx særligt til, at indsatsen i BNBO ses i sammenhæng med den øvrige målrettede indsats for grundvandsbeskyttelse.

Det er korrekt, at uden nedbrydning vil mængden af forurening forblive den samme, selvom der sker opblanding. Det er dog koncentrationen, der er relevant i en vandforsyningssammenhæng, og som grundet manglende fortynding kan være højere – og dermed øge risikoen - ved en forurening i BNBO.

5. Sammenhæng med kommunernes øvrige indsats for grundvand

KL bemærker, at der aktuelt kan eksproprieres til rådighedsindskrænkning som i mange tilfælde er det absolut bedste virkemiddel samfundsøkonomisk. KL bemærker at i nogle tilfælde er rådighedsindskrænkning ikke umiddelbart nødvendig, da den eksisterende driftsform normalt ikke medfører risiko for forurening af grundvand med pesticider. KL finder imidlertid det bør overvejes i lovforslaget at skabe mulighed for i ekspropriationsvilkårene i visse situationer at foreskrive krav til arealanvendelsen. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor en enkelt lodsejer ikke ønsker at indgå i en aftale om skovrejsning, som nyder bred opbakning fra øvrige lodsejere. Dette vil sikre sammenhæng i arealanvendelsen i det pågældende område og fastholde den ønskede drift så længe det er nødvendigt af hensyn til grundvandsbeskyttelsen.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

KL har ønsket, at der med lovforslaget også bør skabes mulighed for, at en lodsejer kan pålægges en særlig driftsform, f.eks. pålægge en lodsejer, at deltage i et skovrejsningsprojekt. Miljø- og Fødevarerministeriet vil fremhæve, at der med tillægsaftalen til pesticidstrategien er lagt til grund, at indsatser skal ske gennem anvendelse af eksisterende regler. Det falder derfor udenfor formålet med lovforslaget at skabe en sådan mulig.

6. Tidsmæssig afgrænsning af indberetningspligt

KL bemærker, at indberetningspligten efter KL's opfattelse vedrører 2020-22 og lovforslagets bemærkninger bør ændres, så der ikke opstår misforståelser herom og for at begrænse ressourceforbruget til indberetning til det, der følger af den politiske aftale. KL er indstillet på dialog om behov for indberetning af vurderinger og beskyttelsesindsatser knyttet til den kommunale indsatsplanlægning, når forhandling om fortsat finansiering af denne opgave indledes.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger:

Lovforslaget er en udmøntning af tillægsaftalen til pesticidstrategien, hvoraf det fremgår at kommunernes indsats skal evalueres i 2022. Hjemlen i lovforslaget forventes udnyttet til at udstede en bekendtgørelse, som opsætter de nærmere krav til kommunernes indberetning, herunder frister. Det er hensigten, at forpligtelsen til indrapportering efter bekendtgørelsen vil blive tidsmæssigt afgrænset til at gælde frem til 31. december 2022. Hvis der er behov for yderligere indberetninger efter 2022 vil det kræve en ny bekendtgørelse og en ny aftale med kommunerne.

Miljø- og Fødevarerministeriet kan bekræfte, at der skal forhandles om DUT i forhold til kommunernes forventede indsats på baggrund af lovforslaget.

7. Afgrænsning af indberetningsforpligtelsen

KL bemærker, at det forhold, at der i lovforslagets bemærkninger fremgår, at eftersom indsatsen udenfor BNBO i nogle tilfælde kan være relevante for beskyttelsen indenfor BNBO, vil kommunerne også få mulighed for at indrapportere indsatser uden for BNBO. Kommunerne kan herudover indberette deres gældende indsatsplaner. KL anser, at dette vil indebære en udvidet indberetningspligt vil medføre et øget ressourceforbrug. KL henviser til, at lovforslaget udmønter tillægsaftalen om BNBO og anser, at lovforslaget geografisk skal afgrænses til indsatsen i BNBO.

DVV og DANVA bemærker, at ønsket om en sådan samlet, integreret indsats er beskrevet i "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO", men det er ikke specificeret som et krav. Det bør være obligatorisk, at kommunerne indberetter i forhold til indsatsplaner. DVV og DANVA foreslår, at kommunerne i deres indberetning tilkendegiver, om finansieringen af indsatsen sker, eller planlægges at ske, via kommunale grundvandssamarbejder.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

I forhold til KL's bemærkninger om indrapportering af andre indsatser kan Miljø- og Fødevarerministeriet bekræfte, at hensigten med lovforslaget ikke er, at der skal være krav om indberetning af indsatser uden for BNBO eller obligatorisk indberetning af indsatsplaner. Denne indberetning er frivillig hvilket også er baggrunden for, at der i lovforslaget er anvendt formuleringen "...vil kommunerne også få mulighed for".

8. Kommunernes forpligtelser efter BNBO-vejledningen

Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening bemærker begge, at landmænd og andre lodsejere har krav på individuel erstatningsudmåling, og at det er uforeneligt med at bruge udtrykket "vejledende erstatningstakster" i bemærkningerne.

KL bemærker, at det af bemærkningerne fremgår at kommunalbestyrelsernes vurdering skal være i overensstemmelse med den nye "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO," KL gør opmærksom på, at en vejledning netop er vejledende og

bemærkningerne kan udlægges sådan, at vejledningen er bindende. Bestemmelser, der forpligter kommunerne, skal optages i lov eller bekendtgørelse. Bemærkningerne bør ændres, så denne misforståelse undgås.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at i forbindelse med kommunernes og vandværkernes arbejde med BNBO er der en stor forhindring: Der mangler en konkret vejledning i, hvordan vandværkerne og kommunerne skal forhandle med de enkelte lodsejere om erstatninger. Før ministeriet har leveret denne vejledning vil mange kommuner og vandværker være afventende, fordi det er en stor opgave at forhandle individuelle aftaler med alle lodsejere.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Miljø- og Fødevarerministeriet har taget bemærkningerne om anvendelse af begrebet "vejledende erstatningssatser" til efterretning og har ændret lovforslaget, således der nu anvendes "eksempler på erstatningssatser".

Miljø- og Fødevarerministeriet har taget KL's bemærkning til efterretning og tilrettet lovforslagets bemærkninger, således, at der gennemgående ikke står "kommunernes vurdering skal være i overensstemmelse med vejledningen", men i stedet "Herudover vil Miljø- og Fødevarerministeriet vurdere om kommunerne har henholdt sig til de faglige kriterier, som er beskrevet i "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervs-mæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)", som Miljøstyrelsen udstedte juli 2019 og være i overensstemmelse med den bekendtgørelse, som bliver udstedt i medfør af denne lov, såfremt den fastsætter parametre for risikovurderingen."

I forhold til DN's bemærkning om, at der mangler vejledning i forhandling om erstatninger henvises til Miljøstyrelsens hjemmeside, hvor KL's paradigmer om blandt andet beregning af erstatninger fremgår. På samme hjemmeside bliver der offentliggjort et notat med eksempler på erstatninger. Notatet er under udarbejdelse af IFRO. Disse oplysninger kan anvendes af kommuner, vandværker og lodsejere i forbindelse med aftaler om indsatserne.

9. Udpeging af BNBO

DVV og DANVA bemærker, at et specielt forhold knytter sig til indvindingsområder, hvor der endnu ikke foreligger en endelig udpeging af BNBO pga. manglende endelig indvindingstilladelse og kortlægning. I disse områder vil det være vanskeligt at nå at afslutte fase 1 inden 2022, så der bør være en opfordring til så vidt muligt at indlede arbejdet på trods af den manglende udpeging. Det bør præciseres, at kommunen indledningsvis vurderer, om der er fremkommet forhold, der kræver en ændring af BNBO-udpegingen.

Bæredygtigt landbrug bemærker, at formelt set har ministeren (GEUS) udpeget to typer af områder. Det ene område er helt tæt på vandboringer (almen vandforsyning), hvor det så vidt ses af materialet er en betingelse, at vandboringen er aktiv. Den anden type udpeging er et opland, dvs. vandstrømning over lang tid (vist nok cirka 200 år) til vandboringen. Bæredygtigt Landbrug anfører, at det er vanskeligt på GIS-kort at vurdere hvilke arealer, der er udpegede efter lovens § 11 a, stk. 1, nr. 6 og at ministeriet bør sikre sig, at GIS-kortet afspejler loven, og det tydeligt fremgår af loven, hvilke lag på GIS-kortet, der hører til hvilke lovbestemmelser.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Det skal fremhæves, at den juridisk bindende udpegning af blandt andet BNBO ikke foretages gennem en angivelse i et GIS-lag, men derimod gennem bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer. I denne bekendtgørelse er der en række kortbilag med angivelse af de forskellige typer områder der er relevante i forhold til drikkevandsbeskyttelse. Miljø- og Fødevarerministeriet finder derfor ikke anledning til at der skal foretages ændringer af lovforslaget. på baggrund af bemærkningerne fra Bæredygtigt Landbrug.

I forhold til bemærkningerne om ændringer i BNBO-udpegningen vil Miljø- og Fødevarerministeriet fremhæve at kommunerne i deres vurdering skal tage udgangspunkt i de gældende udpegninger af BNBO som fremgår af bekendtgørelsen om udpegning af drikkevandsressourcer. Udpegningsbekendtgørelsen vil løbende blive opdateret netop med henblik på at tage højde for ændringer som følge af f.eks. ændrede indvindingstilladelser.

10. Afgrænsning af forpligtelsen til vurdering af BNBO

Dansk Skovforening bemærker, at ministeriet på side 6 har anført en opgørelse af eksempler på arealer uden for landbrugsområder, hvor der er registreret arealer med BNBO. Skove er ikke nævnt i denne forbindelse. Det fremgår således ikke tydeligt om der er registreret BNBO arealer på eksisterende skovarealer eller om skovarealer tæller med under landbrugsarealer. Dansk Skovforening skal gøre opmærksom på, at selvom anvendelsen af pesticider i skovbruget er endog meget begrænset og især er knyttet til kulturreableringsfasen samt i forbindelse med juletræs- og pyntegrøntarealer, hvis arealmæssige udstrækning i fredskov er lovmæssigt begrænset, så er det tilladt i et vist omfang at anvende pesticider. Skove beliggende i BNBO-områder bør derfor indgå i vurderingen og på samme vilkår som landbruget tilbydes frivillige aftaler inden der eventuelt udstedes påbud eller nedlægges forbud mod brug af pesticider.

Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark (FRDK) foreslår, at dyrkningsmetoden Conservation Agriculture (CA) indføres i loven som et virkemiddel mod nedvaskning af pesticider. Stadig flere danske landmænd dyrker nu deres jord efter disse principper. Herudover er endnu flere inspireret; men har endnu ikke indført alle tre CA-principper.

Bæredygtigt Landbrug ønsker at få en nærmere begrundelse for hvorfor private hus- og haveejere undtages fra den kommende vurdering af BNBO?

Dansk Planteværn bemærker, at velvidende, at de foreslåede ændringer af vandforsyningsloven sker på baggrund af tillægsaftalen til pesticidaftalen fra januar 2019, mener Dansk Planteværn ikke desto mindre, at det også vil være relevant at inddrage biocider i kommunernes påtænkte vurdering. Set i lyset af den senere tids fund af rester i vandboringer, som sandsynligvis stammer fra anvendelse af biocider fra træbeskyttelse og lignende anvendelser, vurderes det hensigtsmæssigt at medtage biociderne og evt. andre kilder i vurderingen. Dette kan vise sig at være kritisk i BNBO-områder med mange fritidshuse og lignende bebyggelser udført i træ, og i flere henseender udgøre en større potentiel udfordring for grundvandet end risikoen for fund af pesticidrester.

Miljø- og Fødevarerministers bemærkninger:

I forhold til Bæredygtigt Landbrug spørgsmål til undtagelsen af private hus og haveejere må der henvises til, at lovforslaget er en udmøntning af tillægsaftalen til pesticidaftalen som alene omfatter BNBO på landbrugsjord og øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervmæssige formål. Det er nu blevet præciseret i bemærkningerne, at private hus- og haveejere derfor kun berøres af lovforslaget i det omfang, der er erhvervmæssig anvendelse af pesticider på deres ejendom. I forhold til bemærkningerne fra Dansk Planteværn om indsatser i forhold til biocider, så falder en sådan indsats uden for formålet med det kommende lovforslag. Kommunerne har dog allerede i dag

mulighed for at lave indsatser i forhold til biocider og private anvendelse af pesticider gennem anvendelse af eksisterende regler. Det skal dog bemærkes at der i tillægsaftalen til Pesticidaftalen 2017-2021 også indgår et forbud mod salg af koncentrerede sprøjtemidler til private.

I forhold til Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark (FRDK)s forslag bemærkes, at et forskningsprojekt under bekæmpelsesmiddelforskningsprogrammet har set på, om der udvaskes færre pesticider ved reduceret jordbehandling, og her er konklusionen, at for nogle pesticider er udvaskningen større fra marker, der pløjes, mens der for andre pesticider er størst udvaskning fra marker med reduceret jordbearbejdning. Der er derfor ikke entydig sikkerhed for, at der ikke nedvaskes pesticider ved reduceret jordbehandling.

11. Tekstnære bemærkninger

Landbrug & Fødevarer bemærker, at bemærkningerne side 4, 2. afsnit, sidste ord ”af grundvandet”, bør flyttes til tidligere i sætningen, Herudover bemærker Landbrug og Fødevarer, at bemærkningerne side 4, 3. afsnit, ”beskyttelsen mod forurening af BNBO”. Det giver ikke mening at skrive om forurening af en geografisk afgrænsning som BNBO. Det må være grundvandsressourcen, man som lovgiver i denne sammenhæng ønsker at beskytte. **Landbrug & Fødevarer** anser det for uklart beskrevet i bemærkningerne, hvorvidt kommunerne pålægges årligt at indberette for alle BNBO, også dem hvor der endnu ikke er lavet en risikovurdering, eller om der lægges op til indberetningspligt på de BNBO, hvor risikovurderingen er afsluttet. **Landbrug & Fødevarer** bemærker, at teksten i forhold til hvilke driftsformer der normalt ikke medfører en risiko for forurening af grundvand med pesticider er uklar. Desuden mener **Landbrug & Fødevarer**, at alle landmænd med arealer i BNBO, herunder også økologiske landmænd, skal have tilbuddet om en frivillig aftale, da en servitut mod brug af pesticider vil påvirke værdien af jorden i en salgssituation.

Bæredygtigt Landbrug påpeger, at det ikke er korrekt at tillægsaftalen til pesticidstrategien henviser til specifikke bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven vedrørende påbud og forbud.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Lovforslaget er blevet tilrettet på baggrund af Landbrug & Fødevarers bemærkninger til de sproglige formuleringer. I forhold til høringssvar om hvilke oplysninger kommunerne skal indberette er det hensigten, at kommunerne skal indberette for alle omfattede BNBO, hvilket betyder, at der skal ske indberetning af oplysninger om BNBO, der endnu ikke er blevet vurderet og dem, som kommunen allerede har gennemgået. Det er Miljø- og Fødevareministeriet faglige vurdering at en række driftsformer normalt ikke medfører en risiko for forurening af grundvand med pesticider. Det er dog samtidig vurderingen, at behovet for en beskyttelsesindsats vil afhænge af en konkret vurdering som angivet i lobemærkningerne. Miljø- og Fødevareministeriet finder teksten i lovforslaget som udgangspunkt er klar. I kommunernes forvaltning vil desuden kunne inddrages Miljøstyrelsens vejledninger, hvor forholdet til økologiske arealer er nærmere beskrevet, herunder muligheder for at blive omfattet af frivillige aftaler.

I forhold til Bæredygtigt Landbrugs bemærkninger om gengivelsen af tillægsaftalen er det korrekt, at tillægsaftalen ikke specifikt henviser til bestemte regler i miljøbeskyttelsesloven. Lovforslaget er derfor blevet justeret, således at der i overensstemmelse med tillægsaftalen alene henvises til påbud og forbud kan gives efter eksisterende regler. Det vil dog i praksis ofte være miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26 a, der vil blive anvendt.

12. IT og Økonomi

DVV og DANVA bemærker, at det digitale værktøj, som udvikles til indberetning, bør gøre det muligt for alle parter at følge med i udviklingen. Optimalt så man på de samme kort, hvor man nu kan se de i bekendtgørelsen udpegede BNBO, i fremtiden løbende kan følge med i, hvilke områder kommunerne agter at beskytte konkret, og den del af disse, hvor der til et givent tidspunkt er indgået en aftale eller udstedt et påbud. Det forekommer umiddelbart, at et beløb på 0,1 mio. kr. til udvikling og 0,1 mio. kr. til drift er lavt sat.

Dansk Planteværn bemærker, at udgangspunktet som følge af lovgivningen er, at de berørte lodsejere opnår fuld kompensation for eventuelle indgreb i deres dyrkningsret. I lovbemærkningerne er de økonomiske konsekvenser for stat, kommune og regioner beskrevet. **Dansk Planteværn** finder, at det i den konkrete situation havde været relevant – af hensyn til den følgende politiske debat – at lovforslaget for fuldstændighedens skyld havde indeholdt en vurdering af de anslåede potentielle økonomiske konsekvenser for vandbrugerne, som følge af de kompensationer, der skal ydes til de berørte lodsejere som følge af dyrkningsindskrænkninger.

Landbrug og Fødevarer ønsker, at det i forhold til bemærkningerne om økonomi for kommunen skal angives, at der også vil være udgifter til konsulentbistand til landmanden. **Landbrug & Fødevarer** mener, at der i lighed med vådområdearbejdet, fra kommunernes side obligatorisk skal tilbydes landmanden mulighed for at have sin rådgiver med, og at udgifterne til denne konsulentbistand dækkes af kommunen.

Bæredygtigt Landbrug påpeger, at der i en række tilfælde vil være tale om, at brugeren og ejeren af boringen er en og samme person, eller der på boringen er en aftager (typisk et landbrug), der aftager det meste vand. I det omfang restriktioner betales over vandregningen vil man i visse situationer risikere, at der netto reelt ingen erstatning kommer for indgrebet. Det kan ikke understreges nok, at der er behov for at løse netop denne udfordring.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

I forhold til ønsket fra DVV og DANVA om mulighed for, at alle parter kan følge udviklingen, så kan Miljø- og Fødevareministeriet bekræfte, at det kommer til at være muligt at følge med i det digitale værktøj. Forventningen er, at IT-systemet, som vil blive anvendt til indberetning, er Danmarks Areal Information. Det er hensigten, at kommunerne for de BNBO, hvor det er besluttet, at der ikke skal iværksættes nye beskyttelsesindsatser skal foretage en underretning til Miljøstyrelsen via en skabelon på styrelsens hjemmeside.

Vandforbrugerne bliver ikke direkte berørt af dette lovforslag. Deres eventuelle omkostninger er derfor ikke behandlet i bemærkningerne. Det fremgår imidlertid klart af tillægsaftalen til pesticidaftalen, at eventuelle erstatninger for lodsejeres tab vil skulle betales via vandtaksten.

I forhold til spørgsmålet om konsulentbistand skal kommunen yde objektiv, generel rådgivning til landmanden om, hvad der kan indgå i en frivillig aftale. Det kan eksempelvis være aftaler om pesticidfri/økologisk dyrkning, dyrkningsfrie arealer, naturprojekter eller skovrejsning i de pågældende områder. Kommunerne har metodefrihed til dette og kan vurdere, hvorvidt der er behov for at anvende konsulenter og/eller egne medarbejdere til opgaven.

Miljø- og Fødevareministeriet kan bekræfte, at omkostningerne for de enkelte vandforbrugere afhænger af hvor store omkostninger det enkelte vandværk skal afholde og hvor mange vandforbrugere der er tilknyttet værket, herunder hvor stort et forbrug de har.